

Vekstra Elverum SA
styret
Kirkevegen 58
2413 Elverum

VÅR REFERANSE
17/11769

DERES REFERANSE

DATO
05.04.2018

Finanstilsynets endelige merknader etter stedlig regnskapsførertilsyn

1. Sakens bakgrunn

Finanstilsynet viser til stedlig regnskapsførertilsyn avholdt den 11. desember 2017. Foreløpige merknader etter tilsynet samt rapport ble oversendt regnskapsførerselskapet i brev datert 20. februar 2018. Selskapets tilsvarende svar er mottatt i brev datert 6. mars 2018.

Bakgrunnen for tilsynet var Finanstilsynets prioritering av tilsyn med de største regnskapsførerselskapene og -grupperingene.

Vekstra AS ved daglig leder Trond Brenden ble i møte med Finanstilsynet den 17. november 2017 informert om at det ville bli gjennomført et stedlig tilsyn med enkelte av de selskapene som inngår i grupperingen. Vekstra Elverum SA var ett av de regnskapsførerselskapene som ble valgt ut for stedlig tilsyn. Varsel om stedlig tilsyn ble sendt selskapet i brev datert 24. november 2017.

Tilsynet omfattet det autoriserte regnskapsførerselskapet Vekstra Elverum SA og de autoriserte regnskapsførerne i selskapet.

Selskapet hadde på tilsynstidspunktet 14 ansatte og 348 regnskapsføreroppdrag. Vekstra Elverum SA ble stiftet den 1. januar 1950 og registrert i Enhetsregisteret den 20. februar 1995. På ekstraordinært årsmøte i Vekstra Elverum SA den 23. november 2017 ble det vedtatt å overdra kundeportefølje og aktiva/passiva i selskapet til Skansen Regnskap AS med overtagelsestidspunkt 1. januar 2018. Skansen Regnskap AS skiftet navn til Vekstra Regnskap Elverum AS den 21. desember 2017.

Formålet med det stedlige tilsynet var å kontrollere om regnskapsførervirksomheten drives i samsvar med de kravene som gjelder, herunder om oppdragene gjennomføres i samsvar med god regnskapsføringsskikk. Ved kontroll av utvalgte enkeltoppdrag kontrolleres det arbeidet som utføres i forhold til regnskapsloven, bokføringsloven og annen relevant lovgivning. Regnskapsførere har en viktig oppgave knyttet til å hindre eller avdekke økonomisk kriminalitet. Tilsynet dekket derfor også regnskapsførers oppfyllelse av pliktene etter hvitvaskingslovgivningen.

Dersom regnskapsførerselskaper gjør en forsvarlig vurdering av de ulike risikoene i virksomheten og følger opp disse, vil det bidra til å sikre en hensiktsmessig og betryggende virksomhet.

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Telefon 22 93 98 00
Telefaks 22 63 02 26

post@finansstilsynet.no
www.finanstilsynet.no

Saksbehandler

Wenche Falch-Hennum
Dir. tlf 22 93 97 12

Finanstilsynet kontrollerer derfor om det er gjort en risikovurdering som er tilpasset virksomheten, at risikoene er håndtert på en forsvarlig måte og at rapportering har skjedd, jf. forskrift om risikostyring og internkontroll.

Det vises også til finanstilsynsloven § 3 som fastslår at Finanstilsynet skal se til at de institusjoner det fører tilsyn med virker på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov samt med den hensikt som ligger til grunn for institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter.

2. Forhold i regnskapsførerselskapet

2.1 Hvitvaskingsregelverket

Det følger av hvitvaskingsloven § 4 andre ledd nr. 2 at hvitvaskingsregelverket gjelder for autoriserte regnskapsførere. Det vises også til Finanstilsynets rundskriv 8/2009, som er sendt til alle regnskapsførere, hvor regnskapsførers plikter blir gjennomgått, og til oppdatert rundskriv fra Finanstilsynet, 4/2017.

I henhold til hvitvaskingsregelverket skal det foreligge rutiner som viser hvordan de ulike pliktene skal ivaretas (§ 23), herunder kundekontroll (§§ 5-16), løpende oppfølging (§ 14) og undersøkelse og rapportering av mistenkelige transaksjoner (§§ 17-21).

På ett av de tre kontrollerte enkeltoppdragene var det ikke dokumentert at det var foretatt risikobasert kundekontroll. Risikovurderingen for de to andre oppdragene var ikke begrunnet. Etter hvitvaskingsloven § 5 skal risikoen vurderes ut fra type kunde, kundeforhold, produkt eller transaksjon. Vurderingen bør derfor begrunnes skriftlig.

Det ble bekreftet at regnskapsførerselskapet har rutine for å gjennomføre legitimasjonskontroll av oppdragsgiverne, enten ved kopi av legitimasjon eller ved å angi oppdragsgiver som kjent. Ved gjennomgang av tre enkeltoppdrag var det for ett av oppdragene ikke gjennomført legitimasjonskontroll. For ett av de andre oppdragene var oppdragsgiver angitt som kjent, det forelå imidlertid ingen begrunnelse som viste hvorfor bestemmelsen i hvitvaskingsloven § 7, femte ledd kunne benyttes.

Regnskapsførere har en viktig rolle når det gjelder å avdekke eventuelle forsøk på hvitvasking. Det er derfor avgjørende at autoriserte regnskapsførere er bevisste sine plikter etter hvitvaskingsloven og etterlever disse. Det fremgår av tilsvaret at regnskapsførerselskapet har gjennomgått sine rutiner, herunder krav til skriftlig dokumentasjon, slik at hvitvaskingsregelverket fullt ut blir etterlevd. Finanstilsynet tar dette til etterretning.

3. Regnskapsførerselskapets rutiner og utøvelse av regnskapsføreroppdrag

I tidligere tilsendte tilsynsrapport beskrives selskapets organisering, rutineopplegg, interne kontroller og Finanstilsynets kontroll av enkeltoppdrag. Kravene i regnskapsførerloven, regnskapsførersforskriften og annen relevant lovgivning ligger til grunn for kontrollene. Den rettslige standarden «god regnskapsføringsskikk» i regnskapsførerloven § 2 andre ledd, utfylles av standarden utarbeidet av Regnskap Norge, DnR og Økonomiforbundet.

3.1 Overordnet intern kontroll på oppdragsnivå

Det følger av GRFS punkt 7.1 «Overordnet intern kontroll på oppdragsnivå» at oppdragsansvarlig eller annen autorisert regnskapsfører minst en gang årlig skal kontrollere følgende for hver oppdragsgiver:

- a) At oppdragsavtale er à jour.
- b) At fullmakter er skriftlig dokumentert og à jour.
- c) At oversikt over mottak og utlevering av oppdragsgivers regnskapsmateriale er à jour.
- d) At vurdering av oppdragsgivers interne rutiner er gjennomført og dokumentert.
- e) At avstemminger utføres og dokumenteres tilfredsstillende.
- f) At handlinger i forbindelse med årsoppgjør er gjennomført.
- g) At rapportering gjennomføres i henhold til oppdragsavtalen og krav gitt i eller i medhold av lov.
- h) At fremdriftsoversikt er à jour.
- i) At oppdragsdokumentasjon er à jour.

Kravet om å foreta en overordnet og dokumentert intern kontroll på oppdragsnivå gjelder uavhengig av om det benyttes medarbeidere på oppdraget eller ikke. Det er den oppdragsansvarlige sitt ansvar å påse at dette faktisk blir gjort.

Selskapet hadde etablert rutine for å gjennomføre og dokumentere overordnet intern kontroll på oppdragsnivå. Skjemaet som ble benyttet var imidlertid ikke dekkende for alle krav som stilles til kontrollen. Ved gjennomgang av enkeltoppdrag fremkom dessuten at det var mangler i oppdragsdokumentasjonen, bl.a. ved at enkelte av oppdragsavtalene ikke var oppdatert. Til tross for dette hadde de oppdragsansvarlige krysset av på skjemaet for overordnet kontroll at oppdragsavtalene var à jour.

Det fremgår av tilsvaret at regnskapsførerselskapet har endret sine rutiner slik at alle krav i bestemmelsen blir oppfylt. Finanstilsynet tar opplysningene til etterretning.

3.2 Oppdragsavtaler

Det følger av regnskapsførerloven § 3 at det skal opprettes skriftlig oppdragsavtale med alle oppdragsgivere, jf. GRFS pkt. 3.1. Oppdragsavtalen skal angi hvilke regnskapsfunksjoner regnskapsførerselskapet skal utføre for oppdragsgiver og regnskapsførerselskapet skal løpende påse at avtalen er dekkende. Dette er viktig for å sikre klarhet i hvem som har ansvaret for de ulike arbeidsoppgavene. Videre skal det fremgå av oppdragsavtalen hvem som er ansvarlig regnskapsfører for oppdraget på vegne av regnskapsførerselskapet.

Finanstilsynets stikkprøvekontroll av tre oppdrag viste at en av oppdragsavtalene ikke var oppdatert med den faktiske oppdragsansvarlige på oppdraget. Det forelå heller ingen dokumentasjon sammen med avtalene som viste at endring i oppdragsansvarlig var kommunisert til oppdragsgiveren.

Finanstilsynet er innforstått med at selskapet skal ha en full gjennomgang av oppdragsavtalene i forbindelse med overgang til aksjeselskap ved at nye oppdragsavtaler vil bli inngått med samtlige oppdragsgivere. Finanstilsynet legger til grunn at alle oppdragsavtalene da vil oppfylle de krav som stilles i regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk.

3.3 Kommunikasjon med oppdragsgiver, herunder plikten til å frasi seg oppdrag

Under tilsynet ble et enkeltoppdrag valgt ut for kontroll med bakgrunn i at regnskapsførerselskapet hadde hatt problemer med å motta tilfredsstillende dokumentasjon fra oppdragsgiver, og at dette hadde vært situasjonen allerede fra det tidspunktet det påtok seg oppdraget. Det ble opplyst om at oppdragsgiver bl.a. ikke leverte bilag rettidig og at dokumentasjonen som ble levert var mangelfull.

Finanstilsynet viser til god regnskapsføringsskikk pkt. 2.2 hvor det fremgår at det skal innhentes uttalelse fra tidligere regnskapsfører før en påtar seg oppdraget. Det ble under tilsynet opplyst om at det var sendt en slik forespørsel til tidligere regnskapsfører, men at det ikke var mottatt svar. Dersom det ikke mottas svar fra tidligere regnskapsfører, må det begrunnes i oppdragsdokumentasjonen hvorfor regnskapsførerselskapet likevel påtar seg oppdraget, herunder at det fremgår hvilke alternative handlinger som er utført for å forvise seg om at det er forsvarlig å påta seg oppdraget. Slik dokumentasjon var ikke utarbeidet for dette oppdraget, noe Finanstilsynet finner kritikkverdig.

Finanstilsynet viser også til regnskapsførerforskriften § 3-1 tredje ledd, hvor det fremgår at dersom oppdragsgiver vesentlig misligholder sine plikter etter oppdragsavtalen, slik at regnskapsfører-virkomheten ikke har mulighet til å produsere eller gi grunnlag for avtalt lovbestemt rapportering, plikter regnskapsfører å si fra seg oppdraget. Å gjøre oppdragsgiver oppmerksom på feil og mangler, og i ytterste konsekvens frasi seg oppdraget, er en viktig del av rollen som regnskapsfører. Hvis ikke regnskapsfører korrigerer oppdragsgiver, vil det svekke kvaliteten på regnskapene også fremover.

Det fremgår av tilsvaret at regnskapsførerselskapet har endret sine rutiner, samt innskjerpet kravet til skriftlig dokumentasjon. Det fremgår videre av tilsvaret at regnskapsførerselskapet har fratrudd som regnskapsfører for de aktuelle oppdragene. Finanstilsynet tar opplysningene til etterretning.

3.4 Kvalitetskontroll av medarbeideres oppdragsutførelse

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 7.2 at dersom arbeid utføres av andre enn oppdragsansvarlig regnskapsfører, skal oppdragsansvarlig regnskapsfører utføre kvalitetskontroll av det utførte arbeidet, eventuelt påse at slik kontroll utføres av en eller flere andre autoriserte regnskapsførere.

Kvalitetskontroll av medarbeiders oppdragsutførelse skal minst omfatte:

- Oppdragsutførelse, herunder gjennomført fakturering, lønnsregistrering, betaling, bokføring, avstemming, årsoppgjør mv.
- Rapportering, herunder gjennomført pliktig regnskapsrapportering og rapportering til oppdragsgiver.

Finanstilsynet ble under tilsynet informert om at det var etablert rutine for å gjennomføre kvalitetskontroll av arbeid som er utført av medarbeidere uten autorisasjon som regnskapsfører. For ett av de tre kontrollerte oppdragene ble det benyttet medarbeider i oppdragsutførelsen. For dette oppdraget var det ikke dokumentert gjennomført noen kvalitetskontroll, verken for 2016 eller 2017.

Det fremgår av tilsvaret at regnskapsførerselskapet har endret sin rutine slik at kravene i GRFS punkt 7.2 fullt ut blir oppfylt for alle oppdrag. Finanstilsynet legger dette til grunn.

3.5 Etterutdanning

Finanstilsynet bekrefter at samtlige autoriserte regnskapsførere ansatt i selskapet tilfredsstillende kravene til lovpålagt etterutdanning.

4. Finanstilsynets konklusjon

Det stedlige tilsynet viste at regnskapsførerselskapet har iverksatt rutiner på en rekke områder i samsvar med de krav som stilles etter regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk, men det ble også avdekket mangler.

Finanstilsynet ser det som kritikkverdige at regnskapsførerselskapets etablerte rutiner for etterlevelse av hvitvaskingsregelverket og gjennomføring av kvalitetskontroll ikke fullt ut ble fulgt. I tillegg manglet det en tilfredsstillende rutine for å sikre at overordnet intern kontroll på oppdragsnivå dokumenteres for alle oppdrag. Finanstilsynet tar imidlertid til etterretning selskapets tilsvarende og legger til grunn at de feil og mangler som ble konstatert under det stedlige tilsynet er, eller vil bli, rettet opp.

For Finanstilsynet

Bernt Jan Aaland
tilsynsrådgiver

Wenche Falch-Hennum
spesialrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.